

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.11.2009, sp. zn. 6 Tdo 1290/2009, ECLI:CZ:NS:2009:6.TDO.1290.2009.1

Číslo: 37/2010

Právní věta: Trestného činu úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák. se jako pachatel (§ 9 odst. 1 tr. zák.) dopustí i ten, kdo při sjednávání úvěrové smlouvy uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v postavení osoby jednající za věřitele - poskytovatele úvěru (např. doloží úvěrovou smlouvu padělaným písemným prohlášením ručitele ve smyslu § 546 obč. zák.). V takovém případě nemůže jít jen o pomoc k trestnému činu úvěrového podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 250b odst. 1 tr. zák. spáchanému dlužníkem, který získal úvěr na základě těchto nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů.*) *) Poznámka redakce: nyní jde o ustanovení § 211 odst. 1, § 22 odst. 1 a § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.11.2009

Spisová značka: 6 Tdo 1290/2009

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pachatel trestného činu, Pomoc k trestnému činu, Úvěrový podvod

Předpisy: § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák.
§ 250b odst. 1 tr. zák.
§ 9 odst. 1 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné E. Č. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. 7 To 96/2009, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu ve Frýdku - Místku pod sp. zn. 6 T 150/2008.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu ve Frýdku - Místku ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. 6 T 150/2008, byla obviněná E. Č. uznána vinnou pomocí k trestnému činu úvěrového podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 250b odst. 1 tr. zák., které se dopustila tím, že dne 30. 5. 2007 v Š., okr. O., jako obchodní zástupkyně obchodní společnosti S. C., a. s., při sjednávání smlouvy o úvěru se spoluobviněnou J. V. doložila k takto sjednané smlouvě o úvěru vyplněné prohlášení ručitele a dohodu o podmínkách ručení podle § 546 obč. zák., v nichž sama uvedla jako ručitele T. P., bytem O., ačkoliv věděla, že

jmenovaný nebyl osobně přítomen při sjednání této smlouvy o úvěru a ani nevěděl o tom, že by měl být ručitelem, přičemž po vyhodnocení údajů uvedených ve smlouvě o úvěru, v prohlášení ručitele a v dohodě o podmínkách ručení byl spoluobviněný J. V. schválen a poskytnut úvěr ve výši 20 000 Kč, který jmenovaná v plné výši vyčerpala, aniž by jej řádně splácela, neboť splatila pouze částku ve výši 7424 Kč, čímž způsobila obchodní společnosti S. C., a. s., škodu ve výši 12 576 Kč.

Za to byla obviněná E. Č. odsouzena podle § 250b odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 1 roku, jehož výkon jí byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu 2 roků. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněný uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu zprostředkování služeb v oblasti financí, účetních poradců a vedení daňové evidence na dobu 2 roků.

Proti tomuto rozsudku podala obviněná odvolání, které Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. 7 To 96/2009, podle § 256 tr. ř. zamítl.

Citované usnesení odvolacího soudu ve spojení s rozsudkem soudu prvního stupně napadla obviněná E. Č. prostřednictvím obhájkyne dovoláním, které opřela o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obviněná vytkla soudům nižších stupňů nesprávnost závěrů, jestliže dovodily, že se dopustila trestné činnosti spolu s obviněnou J. V. Pokud jde o právní posouzení věci, podle názoru obviněné E. Č. nikdo nemůže být uznán vinným pomocí k trestnému činu ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák., jestliže nebyl soudem zjištěn skutkový stav věci umožňující závěr, že pomocník znal rozhodné skutečnosti a úmysl hlavního pachatele alespoň v základních rysech a věděl, že opatřením prostředků hlavnímu pachateli přispěl při jím uskutečňovaném trestném činu. Jak dále obviněná zdůraznila, v tomto směru nebyl proveden jediný konkrétní důkaz, z něhož lze dovodit splnění uvedených podmínek, protože dovolatelka neměla nejmenší tušení o úmyslu spoluobviněné J. V. a vůbec ji neznala. Dovolatelka tedy neměla jediný důvod pomáhat spoluobviněné J. V. spáchat trestný čin úvěrového podvodu, přičemž údajně nikdo neprokázal ani nezkoumal požadovanou spojitost mezi oběma obviněnými. Závěrem dovolání obviněná E. Č. navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů nižších stupňů a aby rozhodl ve věci rozsudkem a podle § 226 písm. c) tr. ř. ji zprostil obžaloby.

K dovolání obviněné E. Č. se vyjádřila státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jejího názoru pokud obviněná namítla, že nevěděla o úmyslu hlavní pachatelky alespoň v základních rysech ani o tom, že opatřením prostředků jí přispěje při uskutečňovaném trestném činu, pak při obecné formulaci takové výtky není zcela zřejmé, zda obviněná měla na mysli vědomou součinnost při uskutečňování činu popsáno v tzv. skutkové větě výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně nebo zda vycházela pouze z té její části, která odpovídá právní větě. Jestliže obviněná poukázala na chybějící skutková zjištění týkající se její vědomosti o tom, že spoluobviněná J. V. nebude řádně plnit svoje povinnosti, které vyplývaly z postavení účastnice úvěrové smlouvy, a svému smluvnímu partnerovi způsobí na nesplacených úvěrových splátkách škodu, pak tato námitka směřuje až do fáze po dokonání trestného činu a nevztahuje se k rozhodnému jednání, jež naplňuje skutkovou podstatu trestného činu úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák., který nemá povahu poruchového deliktu. Jak dále státní zástupkyně zdůraznila, obviněná jednala v postavení smluvního partnera obchodní společnosti poskytující úvěry a takto ve prospěch žadatelky o úvěr – spoluobviněné J. V. opatřila nepravdivý podklad, který potvrzoval uzavřený ručitelský závazek a byl potřebný pro poskytnutí úvěru v požadované výši. Obviněná svým jednáním vědomě umožnila žadatelce o úvěr uvést v žádosti o poskytnutí úvěru nepravdivé údaje, a tím jako pomocník participovala na jednání hlavní pachatelky v postavení žadatelky o úvěr (viz blíže rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věcech vedených pod sp. zn. [7 Tdo 32/2008](#), sp. zn. 6 Tdo 575/99 a sp. zn. [7 Tdo 1263/2008](#)). Ostatní související okolnosti obsažené v popisu skutku nastaly až po dokonání trestného činu úvěrového podvodu v jeho základní skutkové podstatě podle § 250b odst. 1 tr. zák. spoluobviněnou J. V., proto skutkové okolnosti, na jejichž podkladě byla obviněná E. Č. uznána

vinnou pomocí k tomuto trestnému činu ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) a § 250b odst. 1 tr. zák., plně postačují k použité právní kvalifikaci. Závěrem svého vyjádření tedy státní zástupkyně navrhl, aby Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné.

Nejvyšší soud poté, co se vypořádal s dovolacími námitkami obviněné E. Č., které neodpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu, dospěl k následujícím závěrům.

Pachatelem trestného činu úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák. spáchaného uvedením nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů při sjednávání úvěrové smlouvy může být pouze účastník takové smlouvy, např. dlužník nebo fyzická osoba jednající za dlužníka nebo za věřitele. Osoba, která pouze opatří účastníkovi úvěrové smlouvy potřebné nepravdivé podklady, může být jen pomocníkem, přičemž o pomoc ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. půjde toliko v případě, když jednání pachatele - účastníka úvěrové smlouvy - dosáhne do stadia pokusu nebo dokonání trestného činu (srov. rozhodnutí pod č. 27/2001 Sb. rozh. tr.).

Jak vyplývá ze skutkové věty popsané ve výroku o vině v rozsudku Okresního soudu ve Frýdku - Místku, obviněná E. Č. vystupovala v postavení obchodní zástupkyně obchodní společnosti S. C., a. s., při sjednávání předmětné úvěrové smlouvy uzavřené mezi zmíněnou obchodní společností jako věřitelem a spoluobviněnou J. V. jako dlužníkem. Ze skutkového zjištění dále plyne, že obviněná doložila ke sjednané smlouvě o úvěru vyplněné prohlášení ručitele a dohodu o podmínkách ručení podle § 546 obč. zák., přičemž jako ručitele závazku vyplývajícího ze smlouvy o úvěru sama uvedla T. P., ačkoliv věděla, že jmenovaný nebyl osobně přítomen při sjednání smlouvy o úvěru a ani nevěděl o tom, že by měl být ručitelem. Na podkladě těchto dokumentů a po jejich vyhodnocení obchodní společnost S. C., a. s., schválila poskytnutí úvěru ve výši 20 000 Kč ve prospěch spoluobviněné J. V.

Nejvyšší soud souhlasí s dovolací námitkou obviněné E. Č., podle které z rozhodných skutkových zjištění, jež byla učiněna, nevyplývá, že by obviněná znala všechny rozhodné skutečnosti a úmysl hlavního pachatele - spoluobviněné J. V. alespoň v základních rysech a věděla, že opatřením prostředků přispěje jmenované ke spáchání trestného činu úvěrového podvodu. V případě spoluobviněné J. V. Okresní soud ve Frýdku - Místku usnesením ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. 6 T 150/2008, podle § 307 odst. 1 tr. ř. podmíněně zastavil její trestní stíhání pro trestný čin úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák., přičemž podle § 307 odst. 2 tr. ř. byla stanovena zkušební doba v trvání 1 roku. Tohoto trestného činu se měla spoluobviněná J. V. dopustit tím, že při sjednávání zmíněné úvěrové smlouvy uvedla, že u svého zaměstnavatele pobírá čistou mzdu ve výši 22 510 Kč, ačkoliv ve skutečnosti po téměř celou dobu trvání pracovního poměru její čistá mzda nepřekročila částku ve výši 8000 Kč. Současně nebylo učiněno žádné skutkové zjištění, podle něhož by snad obviněná E. Č. věděla o tomto jednání spoluobviněné J. V. To však nevylučuje trestnost skutku spáchaného obviněnou E. Č.

Podle názoru Nejvyššího soudu nepostupovaly soudy obou stupňů důsledně podle trestního zákona, neboť skutek, jímž byla obviněná E. Č. uznána vinnou, měl být správně posouzen jako trestný čin úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák., a nikoli jako pomoc k tomuto trestnému činu ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) a § 250b odst. 1 tr. zák. V této souvislosti je nutno zdůraznit, že obviněná byla účastníkem uzavřené úvěrové smlouvy, protože při jejím uzavírání zastupovala obchodní společnost S. C., a. s., za kterou podepsala nejen tuto smlouvu, ale i zfalšované prohlášení ručitele a dohodu o podmínkách ručení podle § 546 obč. zák. S poukazem na uvedené skutečnosti lze oprávněně konstatovat, že obviněná uvedla nepravdivé údaje při sjednávání úvěrové smlouvy ve smyslu § 250b odst. 1 tr. zák. o trestném činu úvěrového podvodu. Přitom naplnila i znaky subjektivní stránky tohoto trestného činu, protože úmyslné zavinění obviněné pokrývá všechny znaky jeho objektivní stránky. V odůvodnění svého rozsudku soud prvního stupně na pokladě provedených a zhodnocených důkazů vyloučil, že by mohlo jít - v případě zfalšovaného prohlášení ručitele a dohody o podmínkách ručení - jen o nedbalost obviněné.

Nejvyšší soud však nemohl napravit zjištěný nedostatek v právním posouzení skutku spáchaného obviněnou E. Č., neboť rozhodoval jen o dovolání obviněné, takže nemohl zhoršit její postavení, k čemuž by nepochybně došlo, kdyby byla uznána vinnou jako pachatel trestného činu úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák., nikoli jen jako jeho pomocník ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. Podle § 265p odst. 1 tr. ř. totiž platí, že Nejvyšší soud může změnit napadené rozhodnutí v neprospěch obviněného jen na podkladě dovolání nejvyššího státního zástupce, jež bylo podáno v neprospěch obviněného. Vzhledem k popsáním skutečnostem Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněné jako zjevně neopodstatněné.